

โดย นายศรัณย์ สุภักศรัณย์
ที่ปรึกษาในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร

นักบัญชียุคโควิด 19

ยุค นี้สมัยนี้ไม่มีอะไรที่เป็นประเด็นร้อนแรงเท่ากับการฟังรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตรายวันจากโรคโควิด 19 ซึ่งมีจำนวนผู้ติดเชื้อหลักหมื่นและผู้เสียชีวิตหลักร้อยโดยไม่มีแนวโน้มที่จะลดลงในเวลาอันสั้น วันนี้วันอังคารที่ 20 กรกฎาคม 2564 เป็นวันแรกที่กรุงเทพฯ และจังหวัดในกลุ่มพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดอย่างมากเริ่มทำการล็อกดาวน์ ตามมาด้วยประเด็นตราฆ่าไม่แพ้กันจากมือที่ประทุวงเพื่อขับไล่รัฐบาล ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากความเชื่อเรื่อง การจัดหาวัคซีนล่าช้าและตัววัคซีนไม่ตรงกับประชาชน ถ้าให้เขียนเรื่องนี้ยาว 10 หน้ากระดาษก็ไม่พอ สุดท้ายจะเกิดประเด็นความขัดแย้งระหว่างคนเชียร์กับคนแข่งรัฐบาลกันเปล่า ๆ เอาเป็นว่าขอเป็นกำลังใจให้ทุกภาคส่วนทำหน้าที่เพื่อผ่านพ้นวิกฤตนี้ไปด้วยกัน

มีบทความของ International Federation of Accountants หรือ IFAC ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2563 เขียนโดยคุณ Alta Prinsloo : ซึ่งเป็นกรรมการบริหารที่รับผิดชอบหลักสำหรับแนวทางใหม่ของ IFAC เพื่อพัฒนาการศึกษาสำหรับนักบัญชีมืออาชีพให้มีความพร้อมในอนาคต บทความนี้ชื่อว่า “What Defines the Accountant of Tomorrow?” ข้อมูลและเนื้อหาที่น่าสนใจในบทความนี้เกิดจากในเวลาที่เกิดวิกฤตโควิด 19 ในทั่วโลก ผู้เขียนได้มีโอกาสติดต่อกับเพื่อนร่วมงานจากสำนักงานบัญชี ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซีอีโอขององค์กรบัญชีมืออาชีพและนักศึกษา และผู้อำนวยการของมหาวิทยาลัยจากทั่วโลกเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของพวกเขาว่าจะทำอะไรต่อไปสำหรับนักบัญชีในอนาคตที่เราทุกคนจะต้องใช้ทักษะใหม่และกรอบความคิดที่แตกต่างจากที่เคยเป็นมาตรฐานมาช้านาน โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ เอ็นจีโอ และรัฐบาลเกือบทุกแห่ง ในขณะที่หน่วยงานเหล่านี้ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเป็นอย่างมาก

ก่อนเกิดโรคระบาดผู้ตอบแบบสอบถามเกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ของ IFAC ที่สำรวจจากแนวทางปฏิบัติขนาดเล็กและขนาดกลางกล่าวว่าเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อบทบาทการบัญชีแบบดั้งเดิมอย่างไรก็ตามหลังเกิดโรคระบาด ทักษะและความสามารถทางดิจิทัลได้กลายเป็นเหมือนเดิมพันบนโต๊ะ เนื่องจากงานทางไกลกลายเป็นงานประจำและการบริการลูกค้าออนไลน์ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นักบัญชีคนหนึ่งกล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลว่า “อนาคตกลายเป็นเมื่อวาน” บริษัทต่าง ๆ กำลังเปลี่ยนความสนใจจากปัจจัยการผลิตที่ล้ำสมัย เช่น จำนวนชั่วโมงที่บันทึกไว้ในสำนักงาน ไปสู่ผลลัพธ์ที่มีมูลค่าสูง นักบัญชีในปัจจุบันต้องแสดงตนเป็นหุ้นส่วนเชิงกลยุทธ์ที่แท้จริง นักแก้ปัญหา และตัวแทนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีความเกี่ยวข้องอยู่เสมอ นักบัญชีไม่สามารถสร้างแค่ตัวเลขได้ พวกเขาากำลังถูกเรียกให้เล่าเรื่องที่ใหญ่กว่าเบื้องหลังตัวเลขและช่วยแก้ไขความต้องการทางสังคมในกระบวนการนี้ ในขณะที่อุตสาหกรรมมีวิวัฒนาการหลังจากเกิดการระบาดใหญ่สิ่งสำคัญคือต้องตระหนักว่าโควิด 19 ไม่ใช่เหตุการณ์ที่ก่อความเสียหายใหญ่หลวงเพียงเหตุการณ์เดียวที่กำลังจะเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น วิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิรัฐศาสตร์กำลังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น นักบัญชีต้องพร้อม หากเราใช้บทเรียนที่ได้รับในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาและมุ่งมั่นที่จะฝึกฝนทักษะที่จะทำให้อุตสาหกรรมมีความเกี่ยวข้องในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภูมิศาสตร์ และรุ่นต่อรุ่น นักบัญชีในปัจจุบันก็พร้อมที่จะเป็นผู้นำในวันพรุ่งนี้

จะเห็นว่าบทความนี้มุ่งเน้นว่านักบัญชีในอนาคตต้องทำหน้าที่เสมือนเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจคอยแก้ปัญหาให้กิจการและมีความสามารถในการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงแต่การจะทำเช่นนี้ได้จำเป็นต้องมีองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นหลายประการ ซึ่งจากประสบการณ์การทำงานในฐานะนักบัญชี ผู้บริหาร และที่ปรึกษาทั้งบริษัทไทยและบริษัทต่างชาติ ทั้งบริษัทขนาดเล็กและบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พอจะจำแนกองค์ความรู้หลักเป็น 3 เรื่อง ที่นักบัญชีจำเป็นต้องมี จะมากบ้างหรือน้อยบ้างขึ้นกับลักษณะและขนาดขององค์กร

1) **บัญชีการเงิน** ว่าด้วยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน การปิดบัญชี และการจัดทำงบการเงิน

2) **บัญชีบริหาร** ว่าด้วยเรื่อง การจัดทำประมาณการและงบประมาณการวางแผนและการทำข้อมูลเพื่อการลงทุนและตัดสินใจ

3) **บัญชีภาษีอากร** ว่าด้วยเรื่อง การวางแผนทางด้านภาษีและการให้คำแนะนำทางด้านภาษี

เชื่อว่านักบัญชีหลายท่านน่าจะคุ้นเคยกับงานทางด้านบัญชีการเงินและบัญชีบริหารไม่มากก็น้อย แต่สำหรับงานบัญชีภาษีอากรนักบัญชีหลายท่านกลับไม่ได้มีโอกาสทำงานทางด้านนี้ เพราะหากเป็นบริษัทขนาดเล็กมักจะใช้บริการสำนักงานบัญชีในการดูแลบริหารจัดการงานทางด้านภาษีอากร หากเป็นบริษัทต่างชาติ บริษัทขนาดใหญ่หรือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีฐานภาษีค่อนข้างค่อนข้างมาก เพื่อความมั่นใจบริษัทมักจะใช้บริการที่ปรึกษาคนนอก โอกาสที่นักบัญชีในบริษัทที่จะพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีภาษีอากรจึงมีอย่างจำกัด

หากนักบัญชีต้องการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีภาษีอากรจำเป็นต้องเริ่มพื้นฐานความเข้าใจในตัวภาษีอากรแต่ละประเภทต่าง ๆ เสียก่อนจึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานจริงได้ การหาความรู้ทางด้านภาษีอากรในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ไม่ยากอีกต่อไป สามารถศึกษาข้อมูลในสื่อออนไลน์ได้ตลอดเวลา หรือหากต้องการศึกษาประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรก็สามารถเข้าไปเว็บไซต์ของกรมสรรพากรซึ่งมีข้อมูลรองรับอย่างครบถ้วน แต่ข้อเสียของการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองของนักบัญชีที่เป็นมือใหม่สำหรับบัญชีภาษีอากรคือใช้เวลาในการศึกษานานกว่าจะมีความพร้อมจนสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงและยังมีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้ การเริ่มต้นพื้นฐานจากผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์จึงเป็นทางเลือกและเหมาะสมสำหรับนักบัญชีที่กำลังจะเริ่มงานทางด้านบัญชีภาษีอากร ปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชีโดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร ได้มีการจัดอบรม “โครงการประกาศนียบัตรด้านการบัญชีภาษีอากร” ให้กับนักบัญชีทั่วไปเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถปฏิบัติงานทางภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง ป้องกันความผิดพลาด อันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการประกอบกิจการได้ รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพทางวิชาชีพให้แก่บัญชีอีกด้วย นอกจากนี้ทางสภาวิชาชีพบัญชีโดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร ยังมีหลักสูตรเฉพาะด้านสำหรับนักบัญชีภาษีอากรที่ต้องการเจาะลึกในเรื่องภาษีอากรที่สนใจ

เนื่องด้วยสถานการณ์ความรุนแรงของโรคโควิด 19 ในปัจจุบันการจัดอบรมในท้องเรียนทุกหลักสูตรจึงถูกเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด สำหรับนักบัญชีที่สนใจสามารถติดตามข่าวสารของหลักสูตรได้ที่เว็บไซต์สภาวิชาชีพบัญชี ขอให้พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ นักบัญชีรักษาสุขภาพดี ๆ ปลอดภัยจากโควิด